

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Zaaknummer: Z/22/066117/333303

Datum collegebesluit: 22 augustus 2023

Datum commissievergadering: 6 september 2023

Datum raadsvergadering: 19 september 2023

Soort Voorstel: Adviesnota

Onderwerp: Startnotitie ten behoeve van actualisatie beleid Sociaal domein

Portefeuillehouder: Wethouder Bloemendaal en wethouder Zoutendijk

Programma: Mens en Maatschappij

Kernboodschap: De Startnotitie Beleidsplan Sociaal domein geeft de afwegingskaders waarbinnen nieuw beleid voor Wassenaar geformuleerd kan worden.

Bijlagen: 1. Startnotitie Beleidsplan Sociaal domein Wassenaar 2024-2028

Stukken ter inzage:

Beslispunt:

1. De startnotitie Beleid Sociaal Domein en de hierin genoemde kaders vaststellen.

De voorgestelde kaders betreffen:

- a) zorgen dat ondersteuning, hulp en zorg van goede kwaliteit is en blijft;
- b) een inclusieve samenleving;
- c) integraal kijken en daarnaar handelen;
- d) de gemeente meer in de rol van partner;
- e) meer sturen op maatschappelijke effecten.

Relatie met:

Raadinformatiebrief startnotitie d.d. 1 juni 2022 (Z-066117/304545).

College-uitvoeringsprogramma 2023-2027.

Begroting gemeente Wassenaar 2022-2026.

Onderwerp

Startnotitie ten behoeve van actualisatie van het Beleidsplan Sociaal domein Wassenaar.

Inleiding

Het sociaal domein is een beleidsterrein dat aan veranderingen is onderhevig. In 2015 vonden de drie transities in het sociaal domein plaats en ook daarna is regelgeving regelmatig aan verandering onderhevig geweest. Voorbeeld van een recente ontwikkeling is de ondertekening van het Gezond en Actief Leven Akkoord en het Integraal Zorg Akkoord. Er is dus alle reden om het bestaande beleid zoals verwoord in de nota 'Iedereen doet mee: Beleidsplan Sociaal domein 2018-2021' te actualiseren.

Het sociaal domein gaat over het dagelijkse leven in Wassenaar. Het gaat over een sterke sociale basis waarin professionals en bewoners samenwerken zodat iedereen in staat is mee te doen. Het gaat om omzien naar elkaar maar het gaat ook over meer gespecialiseerde ondersteuning, hulp en zorg die wordt geboden door de hiervoor ingerichte organisaties. Zoals de jeugdzorg en thuiszorg. Het gaat ook over de zorg betaalbaar en beschikbaar houden want zoals we al jaren zien, de zorg staat ook in Wassenaar onder druk door personeelstekorten, een vergrijzende bevolking en steeds duurder wordende jeugdzorg.

We vinden het belangrijk dat iedereen kan meedoen in ons dorp. Maar meedoen is soms (even) niet mogelijk, bijvoorbeeld omdat mensen zich eenzaam voelen, een grote zorgtaak hebben voor kinderen, omdat de omgeving onvoldoende inclusief is, of omdat ouders psychische klachten hebben. Op dat moment willen we dat er een passend aanbod is van informatie, advies, ondersteuning, hulp en zorg.

We willen ervoor zorgen dat het samenspel tussen bewoners van Wassenaar, vrijwilligers, betrokken ondernemers en welzijns- en zorgprofessionals zo goed mogelijk verloopt. Zodat we het fijne en leefbare dorp blijven dat Wassenaar nu is.

Om de benodigde ondersteuning, hulp en zorg te kunnen blijven bieden is een beleidsrichting nodig waarin we gezamenlijk kunnen bewegen. Dit leggen we vast in een nieuw Beleidsplan Sociaal domein 2024-2028.

De eerste stap is nu de afwegingskaders vast te stellen. De voorliggende Startnotitie Beleidsplan Sociaal domein geeft die afwegingskaders, waarbinnen nieuw beleid voor Wassenaar geformuleerd kan worden. De voorgestelde kaders betreffen:

- zorgen dat ondersteuning, hulp en zorg van goede kwaliteit is en blijft;
- een inclusieve samenleving;
- integraal kijken en daarnaar handelen;
- de gemeente meer in de rol van partner;
- meer sturen op maatschappelijke effecten.

Beoogd effect

Door kaders te stellen ontstaat houvast voor het maken van inhoudelijke keuzes in het sociaal domein. Het geeft richting aan de uitvoering en voor het gesprek hierover met de vele uitvoeringpartners en binnen de eigen organisatie. Het uiteindelijke beoogde effect voor inwoners van Wassenaar is beschikbare informatie, advies, ondersteuning, hulp en zorg van goede kwaliteit.

Argumenten

1.1 Er is een nieuw beleidsplan voor het sociaal domein nodig. Het huidige beleidsplan Sociaal domein kent een looptijd tot 2021.

Het huidige beleidsplan sociaal domein 'Iedereen doet mee' kent een looptijd tot 2021. Door de verhoogde druk op de ambtelijke organisatie ten tijde van de coronapandemie en wisselingen in het college van Burgemeester en Wethouders van Wassenaar, is er nog geen nieuw beleidsplan. Een beleidsplan is nodig om een gezamenlijke koers voor het sociaal domein te bepalen.

1.2 Om te komen tot een beleidsplan zijn nu eerst afwegingskaders nodig waarbinnen dit beleidsplan kan worden geschreven.

In deze startnotitie Beleidsplan Sociaal domein beschrijven we de afwegingskaders voor het op te stellen Beleidsplan Sociaal domein 2024-2028. Het sociaal domein is enorm breed en zonder begrenzing is het niet mogelijk duidelijke doelstellingen (het wat en hoe) te formuleren, uit te werken en vast te leggen in het beleidsplan. In het Beleidsplan Sociaal domein zelf wordt straks beschreven hoe en wat we willen bereiken (met beleidsdoelstellingen en te behalen resultaten); dit beleidsplan volgt in december 2023.

1.3 Het voorstel sluit aan bij eerder vastgesteld beleid en 'koersdocumenten'.

Het voorliggende voorstel sluit aan bij:

- begroting Gemeente Wassenaar 2023-2026;
- missie en visie Sociaal Team Wassenaar 2030;
- College-uitvoeringsprogramma 2023-2027.

Kanttekeningen

1.1 Het sociaal domein is complex en de bewegingsruimte van de gemeente is beperkt.

De gemeente is een van de spelers in het complexe veld van het sociaal domein. We hebben te maken met regiosamenwerking, rijksregelingen en (steeds veranderende) wetgeving. De Jeugdwet en de Wmo zijn zo ingericht dat gevraagde hulp en ondersteuning door gemeente geboden moet worden wanneer deze gegrond wordt aangevraagd.

Uitvoering: Financiën

De financiële kaders worden in eerste instantie gevormd door de gemeentelijke begroting. Terugkijkend naar vorige jaren zien we dat de uitgaven voor de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo een stijgende lijn laten zien.

In het raadsbesluit van 1 april 2021 (Z/21/050807/231370) is een aantal lokale maatregelen aangenomen om de overschrijdingen op de jeugdhulp om te buigen. Vanaf 1 april 2021 zijn de maatregelen in werking getreden. Met betrekking tot het amendement kostenbesparende maatregelen d.d. 1 april 2021 (Z/21/50807/231370/3) valt te stellen dat we door de inzet van lokale maatregelen het gebruik van lichtere zorgproducten proberen te stimuleren. Bijvoorbeeld door de praktijkondersteuner GGZ-jeugd bij de huisartsen. Op basis van de trends en ontwikkelingen uit de Regiovisiemonitor en de lokale data uit het dashboard jeugdhulp Wassenaar kan gesteld worden dat de inspanningen die we zowel regionaal als lokaal verrichten effect hebben. De kosten voor ambulante hulp en jeugd-GGZ lijken in Wassenaar sinds 2021 te stabiliseren. De kosten voor andere, zwaardere categorieën jeugdhulp, zoals de jeugdbescherming, zien we stijgen en daarmee ook de totale kosten, wat mogelijk wordt veroorzaakt door enkele zeer complexe gevallen. Tevens is in 2021 ingezet op meer preventieve activiteiten die de aanspraak op maatregelen in het kader van de Wmo mogelijk kunnen voorkomen. Het effect hiervan wordt nog aan de raad gerapporteerd.

Uitvoering: Juridisch kader

In onze definitie van het sociaal domein wordt het juridisch kader gevormd door de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet, Participatiewet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de Wet publieke gezondheid. Ook de Gemeentewet artikel 147 lid 2 is van toepassing in verband met kaderstelling door de raad.

In de ruime, integrale zin van het woord vallen onder het sociaal domein ook alle aanverwante taken die zijn gericht op het bevorderen van het welbevinden van onze inwoners. Zoals bijvoorbeeld handhaving bij leerplicht, het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, passend onderwijs en leerlingenvervoer. Deze vallen niet onder de definitie en het wettelijke kader van het sociaal domein zoals wij deze hanteren, maar spelen uiteraard wel een grote rol in de uitvoering. Het stroomlijnen van het aanbod voor onze bewoners is een grote uitdaging in het sociaal domein.

Uitvoering: Communicatie en Inwonersparticipatie

Juist in de samenwerking tussen de verschillende mensen en organisaties in het sociaal domein ligt een grote uitdaging voor de komende jaren. Na formulering van het nieuwe beleid zal in de uitvoering een communicatiedoel met bijbehorende acties moeten worden geformuleerd.

Bij totstandkoming van de startnotitie is gebruik gemaakt van de input van de Adviesraad Sociaal Domein Wassenaar en de gesprekken die hebben plaatsgevonden met partners in Wassenaar in het kader van de inclusieagenda.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester